

Kapitel 4

Fotografera produkter som ett proffs

Hur du får dem att se ut som du vill

När du ser rubriken på det här kapitlet kanske du undrar, "Varför behöver jag veta hur man tar bra bilder på produkter?" Det finns massor av orsaker (dels är det oerhört roligt), men den kanske mest uppenbara orsaken är att det kan vara helt avgörande om du försöker sälja varor på exempelvis Blocket eller Tradera. Nu kanske du tänker, "Men jag säljer inget på Blocket eller Tradera", och om du tänkte på just detta sätt så talar detta om en sak för mig – att det här är det första kapitlet i boken som du bläddrade till. För även om den här boken inte är skriven för att få dig att köpa nya saker, så är den dystra sanningen att du måste köpa nya saker om du vill uppnå samma resultat som proffsen (till exempel en blix, ett filter eller något annat tillbehör). Det du köper behöver inte kosta mycket, men det är ändå något du måste köpa. Och om du köper några saker, så kanske du byter ut gamla saker mot de nya? Om du till exempel köpte ett kamerapaket (där du fick både själva kameran och ett objektiv), upptäcker du förmodligen ett objektiv som du vill ha när du läser kapitlet om objektiva. Men samtidigt tänker du, "Jag behöver egentligen inte det objektivet. För det jag har är bra." Men ju mer du funderar, desto mer börjar du tänka, "Om jag säljer mitt gamla objektiv och annan kamerautrustning som jag inte längre använder, kan jag förmodligen köpa det där nya objektivet", och då tänker du att det enklaste sättet att sälja dina gamla prylar är att sälja dem på Blocket eller Tradera. Och nu tänker du, "jag behöver ta en bild på sakerna", och det är i det ögonblicket som du inser att du har dragits in i köp-och-sälj-hysterin av kameraprodukter. Väl indragen är det lättare att bli av med drogmissbruk eftersom det finns kliniker för missbrukare, men det finns ingen missbruksklinik för fotografer, så det bästa är att du hoppar över det här kapitlet och fortsätter med nästa. Som du förstår sätter jag din hälsa i första hand.

Skapa riktiga reflektioner

Inom yrkesmässig produktfotografering ser du ofta en reflektion under produkten, och även om det går att lägga in dem i efterhand i Photoshop så är det enklare med riktiga reflektioner (plus att det, beroende på vilken vinkel som produkten fotograferas i, blir olika svårt att lägga in fejkade reflektioner i Photoshop). Den enklaste metoden att få med reflektioner är att fotografera produkten på plexiglas (antingen genomskinligt eller frostat vitt). Placera en fyrkantig plexiglasskiva över bakgrunden (finns bland annat hos de flesta glasmästare) så sköter den resten. Dessutom kan plexiglas användas till en mängd saker (vi använder det igen om några sidor och även i kapitel 10. På sidan 93 ser du en fotografering med plexiglas).

Falska reflektioner i Adobe Photoshop

Gör på följande sätt om du behöver fejka en reflektion: Skapa en markering runt produkten och tryck sedan på Kommando-J (PC: Ctrl-J) för att placera markeringen på ett eget lager. Öppna Redigera-menyn, peka på Omvandling och välj Vänd lodrätt. Detta vänder produkten upp och ned. Välj verktyget Flytta i verktygsfåran och dra produkten rakt nedåt tills de två "nederdelarna" rör varandra. Därefter sänker du opaciteten för detta lager på lagerpanelen till ungefär 20 %. Klart!

Speglar för platser som är svåra att belysa

När du fotograferar produkter är det mycket viktigt att produkten är välbelyst, men ibland är det svårt att nå in i alla vinklar och vrår med ljuset, och därför lär du älska denna knep: köp några små bordsspeglar (se dock till att de går att vinkla). Placera några av dem precis utanför bildområdet och rikta dem mot det område som du vill att de ska belysa, så reflekterar de studioljuset mot dessa områden (om du använder kontinuerligt ljus för produktfotografering, som jag går igenom på sidan 88, kan du använda dessa speglar som små spotlights – när du vrider spegeln fram och tillbaka ser du en liten ljusstråle som du riktar dit du vill ha den. Du kommer att bli förvånad första gången du provar detta. Om du använder blixter blir det lite knepigare, men det du kan göra är att öka effekten på modelleringsljuset och sedan använda det ljuset för att rikta in speglarna. Tänk dock på att när du utlöser blixten, så blir ljuset som du riktar mot dessa skuggiga områden mycket ljusare). Fördelen med dessa speglar är att de är billiga, lätta och tillräckligt små att lägga i kameraväskan eller väskan med ljusutrustning.

Köpa små speglar

Köp inte för stora speglar eftersom du inte ska behöva fotografera runt dem. De bör inte vara större än en decimeter i diameter. Om du köper en spegel med förstoringsglas på ena sidan, får du två olika utseenden för ljuset.

Belysa underifrån

En populär teknik för belysning av produkter är att använda ett ljus som lyser under produkten. Du ser detta relativt ofta inom produktfotografering, och om du fotograferar en produkt med genomskinliga ytor (till exempel glas) ser det strålande ut. Nu undrar du förstås hur du får ljuset genom bordet och till produkten. Plexiglas! I stället för att placera produkten mot en vit bakgrund (och sedan placera plexiglasen ovanpå), tar du bort den vita bakgrunden och använder plexiglasen som bordsskiva (om du planerar att göra detta ofta köper du ett tjockare plexiglas). Häng upp plexiglasen mellan de två ljusstativen (eller kanske rentav mellan två sågbockar eller två stolsryggar) och placera sedan ett ljus precis under plexiglasen – på golvet – som du riktar uppåt genom glas-skivan.

Koncentrera ljuset som kommer under produkten

När du belyser underifrån vill du inte att ljuset ska sprida sig överallt – det ska vara koncentrerat rakt uppåt. En metod att åstadkomma detta är att använda spotlight med raster (se sidan 39) som fokuserar ljustrålen, men många väljer att bara placera kapaplattor eller svarta flaggor runt samtliga fyra sidor om ljuset så att det inte sprids. Jag har till och med sett gör-det-själv-projekt där man placerar blixten på ett lågt stativ inuti en papplåda och sedan skär upp en liten öppning så att man når in och kan justera blixten.

Fördelen med att fotografera i ett tält

Produkttäkt är populärare än någonsin eftersom det är enkelt att få ett balanserat mjukt ljus runt produkten samtidigt som man undviker otrevliga skuggor som man ofta råkar ut för när man använder flera ljuskällor. Skuggor är ett stort problem och mjukt ljus är ett problem, så ett tält underlättar produktfotografering avsevärt. Tanken är att man placerar en ljuskälla på båda sidor eller på ena sidan av tältet (och eventuellt en ljuskälla nedanför som riktas uppåt, om du köper ett tält som innehåller den funktionen, som exempelvis Studio Cubelite från Lastolite som du ser på bilden ovan) och sedan låter framsidan vara öppen så att du kan fotografera. Ljuset studsar runt inuti arrangemanget på ett underbart sätt och du uppnår förvånansvärt bra resultat utan att vara mästare på ljussättning. Om du planerar att ofta fotografera produkter, och i synnerhet saker som klockor och smycken, bör du definitivt överväga att köpa ett ljusstält.

Använda kontinuerligt ljus

Även om jag har använt blixtar många gånger under årens lopp för produktfotograferingar, använder jag nuförtiden kontinuerligt ljus, som exempelvis Westcott TD5 Spiderlite. Det är inte blixtar utan ljus som lyser hela tiden och som ger ett ljust balanserat dagsljus, men eftersom de använder fluorescerande lampor blir de inte speciellt varma och de kan även användas för att lysa upp mat (som jag gjorde på restaurangbilden ovan). Dessa fungerar mycket bra för produktfotografering eftersom man ser precis det man får – man behöver inte ta några testbilder och därefter justera ljussättningen, ta några bilder och åter justera ljuset. Det du ser är det du får. Bortsett från att de lyser hela tiden är de precis som blixtar och har alla liknande tillbehör, till exempel softboxar i alla möjliga storlekar (däribland ljusbanker) och tygraster. Men eftersom de alltid lyser behöver du inte fundera på trådlösa utlösare eller sladdar till blixtar. Jag har alltid rekommenderat dessa till mina vänner och ännu har ingen blivit besviken. Ett paket (som innehåller armaturen, en softbox, tiltfäste och ljusstativ – lampor behöver eventuellt köpas separat) kostar cirka 4 000 kr. Om du endast vill köpa armaturen kostar den cirka 2 000 kr, men du behöver fortfarande köpa lamporna till den.

Blanda dagsljus och studioljus

SCOTT KELBY

Om du har gott om plats med mycket naturligt ljus kan du fotografera med enbart det ljuset, men problemet är att få ljus runt hela produkten. Därför kan du ibland behöva lägga till en ljuskälla och blanda den med det naturliga ljuset. Jag gör ofta det när jag fotograferar mat eller vinflaskor och då använder jag det naturliga ljuset som motljus (det blir i själva verket huvudljuset) och dessutom använder jag det kontinuerliga ljuset Westcott Spiderlite som upplättningsljus framifrån (om ljuset kommer bakifrån produkten blir framsidan av den ungefär som en silhuett. Att få lite ljus framifrån gör all skillnad i världen). Fördelen med Spiderlite är att det balanserar dagsljus och blandas bra med naturligt dagsljus. (Resultatet av fotograferingen ovan hittar du på adressen www.kelbytraining.com/books/digphotogv3.)

Justera högdagrar och skuggor i efterhand

Före

Efter

Även om vi strävar efter att så mycket som möjligt ska bli rätt i kameran, är produktfotografering ett område där det kan löna sig att redigera bilder i efterhand (kallas för efterbearbetning eller efterbehandling). När jag fotograferar en produkt använder jag i efterhand Photoshop för att göra högdagrarna (ljusa områden på produkten) ljusare och därmed tydligare medan jag gör skuggorna (mörkare områden) lite mörkare och fylligare. (Jag tar även bort eventuella fläckar, damm eller annat skräp på bakgrunden eller på själva produkten.) När du väl ser skillnaden vill du själv redigera dina bilder i efterhand. Jag har skapat en kort video (som du hittar på www.kelbytraining.com/books/digphotogv3) som visar exakt hur de flesta produktbilderna i den här boken redigerades i efterhand i Photoshop. Jag är övertygad om att du blir förundrad över hur enkelt det är och vilken effekt det har på den färdiga bilden.

Vilket filformat du ska spara bilder i

Även om du fotograferar i RAW-format, behöver du skapa en kopia av bilden (för att ladda upp den någonstans, arkivera den, etc.) efter att du har öppnat och redigerat den i exempelvis Photoshop, och det är i detta läge som du måste välja vilket filformat du vill spara bilden i. Jag väljer filformatet JPEG med en kvalitetsinställning på 10 (av 12) för alla mina redigerade bilder (jag tycker att 10 ger en bra balans mellan bibehållen kvalitet och komprimering).

Skapa ditt eget produktbord

Om du vill ha en perfekt yta att fotografera dina produkter på, räcker det med att du går till din lokala bygghandel och köper en stor vit laminatskiva. Den fungerar utmärkt av flera skäl: (1) När du placerar en produkt på en vit laminatskiva är dess yta redan lite reflekterande, något som automatiskt ger produkten lite naturlig reflektion (ingen skarp spegelreflektion som akryl, utan i stället en svag satängliknande reflektion). (2) Den är väldigt enkel att hålla ren – torka bara av den med en fuktig trasa – och det gör att du inte behöver byta ut den ofta, vilket du behöver göra med vitt bakgrundspapper. (3) Eftersom det är relativt enkelt att böja den, kan du lägga ena änden platt på ett bord och sedan sätta fast den andra änden med några universalklämmor på ett par billiga ljusstativ (se sidan 42 för mer information om universalklämmor). Detta ger en mjuk böjning utsn skarvarbakom produkten vilket gör den perfekt för produktfotografering. En skiva på 2,5 x 1,25 meter kostar cirka 400 kr, och den är värd vartenda öre.

Specialtråd att hänga produkter i

SCOTT KELBY

Osynlig tråd används inte bara till att laga kläder – detta otroligt kraftiga material kan användas till att hänga produkter i luften och fotografera dem där (nåja, det beror på hur mycket produkten väger. Den klarar till exempel inte av ett bilbatteri). Placera stången på ett bomstativ högt upp – bara så högt upp att det inte syns i sökaren – och knyt sedan fast ena änden av den osynliga tråden på bommen och produkten i den andra änden av tråden. Sedan är det bara att fotografera. Om du inte får tag på osynlig tråd kan du använda metrev i stället. Den är ganska smal, men du behöver förmodligen ändå redigera bort den i efterhand i Photoshop. Jag använde en metrev på bilden ovan, och jag skapade ett filmklipp som visar hur jag tog bort den i Adobe Photoshop (filmklippet visades i själva verket på *Photoshop User TV*, en videopodcast som sänds en gång i veckan som jag har varit med i de senaste åren) och du ser klippet på www.kelbytraining.com/books/digphotogv3.

Fördelen med att använda ljusbanker

Har du sett en produktbild på en vinflaska eller en elektronisk apparat? Har du i så fall lagt märke till en lång, smal, mjuk, rektangulär reflektion i bilden? Kanske till och med två stycken? Dessa strålande reflektioner kommer förmodligen från en av stöttepelarna hos många produktfotografer – en ljusbank (kallas även för belysnings-skena eller ljuslist). Det är i själva verket avlånga, smala, rektangulära softboxar (tänk dig en softbox som bara är 45 cm bred men cirka 90 cm lång) och de är mycket populära bland produktfotografer på grund av de underbara, långa reflektioner de skapar på reflekterande produkter. (Det är knepigt att fotografera reflekterande produkter eftersom man kan se reflektioner av allting på själva produkten – ibland även fotografen – och därför måste du vara försiktig när du fotograferar reflekterande produkter.) Det finns ljusbanker för blixtrar och även för Westcott Spiderlite TD5 som jag använder till produktfotografering, och en fördel med dem är att man kan använda dem på höjden (vertikalt) eller ställa dem på sidan och få ljuset horisontellt.

Använda kapaskivor

Det finns porträttfotografer som ofta använder vita reflektorer i studio (vanligtvis för att reflektera eller studsa ljus från huvudljuset till den skuggiga sidan av ansiktet), men när det gäller produktfotografering använder de flesta proffsfotografer en stor kapaskiva i stället. Kapaskivor ger ofta lite mer lyster än de flesta reflektorer och reflekterar mer ljus. Och eftersom du kan beskära kapaskivor till den storlek du behöver, kan du göra dem så pass små att de kan ställas direkt på produktbordet precis bredvid produkten (men inte så nära att de syns i sökaren).

Dramatisk bakgrund för produkter

Om du är ute efter en dramatisk bild för dina produktfoton kan du gå till en bygghandel och köpa en svart granitplatta. De är otroligt reflekterande och så fort du ställer en produkt på den så ber den om att bli fotograferad. Det verkar nästan som att de är gjorda för produktfotografering och dessutom är de relativt billiga (åtminstone om du bara köper en platta). Köp den största plattan de har i affären, men eftersom den ändå inte lär vara speciellt stor använder du den mest till små produkter som du vill ska ha ett mörkt, dramatiskt utseende. Prova denna platta nästa gång du vill få ett helt annorlunda utseende jämfört med den vanliga vita bakgrunden som du ofta ser på produktbilder.

Använda stativ

Produktbilder är en typ av bilder som inte fungerar om de inte är absolut knivskarpa, och det är därför som proffsfotografer alltid använder stativ. Ett superskarpt fokus är livsviktigt, och även om jag håller kameran med händerna när jag fotograferar människor (om jag använder studioblixtar eller vanliga blixtar för att frysa rörelser), så ställer jag alltid kameran på ett stativ när jag ska ta produktbilder. Om du vill ta dina produktbilder till nästa nivå är det första steget att använda stativ.

Dölja distraherande saker

Om du tittar på produktbilder som proffsen tar ser du att de gör nästan vad som helst för att dölja allt som drar uppmärksamhet från presentationen av produkten, även om det är en sak som tillhör själva produkten. Kan du komma på ett perfekt exempel? Hörlurar. Både du och jag vet att det finns en sladd på hörlurarna (om de inte är sladdlösa) som kopplas in i datorn, iPods eller stereoapparaten, men i reklamannonser ser man väldigt sällan någon sladd – man ser hörlurarna (öronsnäckor är ett undantag, men utan sladdarna ser de ut som ett par vita ärtor). Fotografen gör nästan vad som helst för att dölja exempelvis sladdar, snoddar eller något annat som avleder uppmärksamheten från produkten (till exempel kameraremmen på en kamera. Om du tittar på en reklambild på Canons, Nikons eller något annat företags senaste kamera så ser du inte någon kameraremm på bilden, trots att de finns på nästan alla dSLR-kameror). Om du tänker på detta får du "renare" produktbilder i fortsättningen. Om du fotograferar något med en sladd som går att dra ur (som på hörlurarna på bilden ovan), räcker det med att du drar ur sladden och lägger den åt sidan (som på bilden till höger). Annars behöver du redigera bort distraherande föremål i Photoshop. Jag har spelat in en video som visar hur du gör detta och du hittar den på www.kelbytraining.com/books/digphotogv3.

Rengör produkten innan du fotograferar

Innan du fotograferar något ska du rengöra det först. Om du inte rengör produkten så är det en av de saker som definitivt tar tio gånger längre tid att redigera i efterhand i Photoshop än de femton sekunder det tar att rengöra produkten direkt i studion. Jag vet inte hur många gånger jag har hoppat över detta steg eftersom jag inte har lagt märke till alla fingeravtryck, alla smutsfläckar och dammkorn på produkten förrän jag så småningom öppnar bilden i Photoshop, bara för att då behöva ägna tio minuter åt att redigera bort detta i efterhand. Några gånger har det varit så illa att jag i själva verket har gått tillbaka till studion, rengjort produkten och tagit nya bilder. Det räcker med att göra det några gånger för att man ska lära sig läxan – rengör produkten ordentligt innan du börjar fotografera så sparar du mycket tid och tandagnisslan.